

УДК 342.97.348.328

Л.І.Сопільник
доктор технічних наук, професор
ГУ МВС у Львівській області

ДО ПИТАННЯ ПРО АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС СУБ'ЄКТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ.

У статті досліджуються питання про адміністративно-правовий статус суб'єктів забезпечення безпеки дорожнього руху.

Ключові слова: суб'єкт, безпека, дорожній рух, правовий статус, ДТП, виконавча влада, правопорядок.

В статье исследуются вопросы об административно-правовой статус субъектов обеспечения безопасности дорожного движения.

Ключевые слова: субъект, безопасность, дорожное движение, правовой статус, ДТП, исполнительная власть, правопорядок.

The article deals with the issue of administrative and legal status of the subjects of road safety.

Keywords: subject, safety, traffic, legal status, accidents, executive power, law and order.

Постановка проблеми. Забезпечення безпеки дорожнього руху це діяльність, що спрямована на: організацію дорожнього руху; підготовку та допуск до участі у дорожньому русі водіїв транспортних засобів; підготовку, допуск до руху, ремонт та удосконалення дорожньої техніки; попередження та боротьбу з порушеннями порядку дорожнього руху та правил експлуатації дорожньої техніки; мінімізацію негативного впливу на дорожню обстановку природних факторів; забезпечення своєчасної медичної допомоги потерпілим у результаті ДТП; відшкодування заподіяного матеріального збитку. Таким чином, суб'єкт забезпечення безпеки дорожнього руху це особа, діяльність якої спрямована на вирішення, наведених завдань.

Це що така особа повинна мати адміністративну правосуб'єктність та відповідний адміністративно-правовий статус. Адміністративно-правовий статус, окреслює певне коло прав та обов'язків суб'єкта, які містяться у змісті правових норм як елементів адміністративно-правових відносин у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху

Виклад основних положень. Під суб'єктом забезпечення безпеки дорожнього руху слід розуміти особу, адміністративно-правовий статус якої передбачає її права та обов'язки щодо: організації дорожнього руху; підготовки та допуску до участі у дорожньому русі водіїв транспортних засобів; підготовки, допуску до руху, ремонту та удосконаленню дорожньої техніки; попередження та боротьби з порушеннями порядку дорожнього руху та правил експлуатації дорожньої техніки; мінімізації негативного впливу на дорожню обстановку природних факторів; забезпечення своєчасної медичної допомоги потерпілим у результаті ДТП; відшкодування заподіяного матеріального збитку.

Згідно з цими критеріями до суб'єктів забезпечення БДР з адміністративно-правовим статусом значну кількість органів державної влади, органи місцевого самоврядування та деякі недержавні організації.

Враховуючи значну кількість суб'єктів виникає потреба у їх класифікації. Її можливо здійснювати на підставі наявності в них публічно-владних повноважень.

Зокрема, під ознаки суб'єктів забезпечення безпеки дорожнього руху, що мають публічно-владні повноваження – підпадають наступні суб'єкти адміністративного права: - Верховна Рада України;- Президент України;- Кабінет Міністрів України;- центральні органи державної виконавчої влади, що мають повноваження у сфері забезпечення БДР, та їх територіальні підрозділи; - місцеві державні адміністрації, їх управління та відділи; - прокуратура України;- суди загальної юрисдикції;- органи місцевого самоврядування.

Цих суб'єктів у певній частині можна позначити і як «органи забезпечення безпеки дорожнього руху». Так, О.І. Стахов визначає орган забезпечення безпеки як державний орган чи орган місцевого самоврядування,

їх системні утворення та посадових осіб, які мають право (та водночас несуть обов'язок) видавати правові акти з встановлення та (чи) забезпечення виконання загальнообов'язкових умов та вимог безпеки [1, С.40].

У свою чергу, серед органів державної виконавчої влади, що мають повноваження у сфері забезпечення БДР, доцільно розрізнити суб'єктів забезпечення безпеки дорожнього руху з загальною компетенцією та суб'єктів забезпечення безпеки дорожнього руху зі спеціальною компетенцією. До перших слід віднести ті органи державної виконавчої влади, повноваження яких поряд з іншими сферами суспільного життя поширюються на сферу забезпечення безпеки дорожнього руху:- Кабінет Міністрів України;- Міністерство внутрішніх справ України;- Міністерство інфраструктури України;- Міністерство оборони України;- Міністерство охорони здоров'я України;- Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України;- Міністерство, надзвичайних ситуацій України;- Міністерство аграрної політики та продовольства України;- Міністерство будівництва та житлово-комунального господарства України;- Державна служба гірничого нагляду та промислової безпеки України;- Державна інспекція сільського господарства України;- Державна казначейська служба України;- Державна виконавча служба України;- Державна податкова служба України;- Державна митна служба України;- Адміністрація державної прикордонної служби України;

Група суб'єктів забезпечення безпеки дорожнього руху зі спеціальною компетенцією менш численна. До неї слід віднести ті органи державної виконавчої влади та їх підрозділи, повноваження яких переважно стосуються питань забезпечення безпеки дорожнього руху:- Державна автомобільна інспекція МВС України;- Державна інспекція України з безпеки на наземному транспорті;- Державне агентство автомобільних доріг України;- підрозділ по нагляду за технічним станом машин Державної інспекції сільського господарства України, інспекції державного технічного нагляду обласних державних адміністрацій та АР Крим;- Військова інспекція безпеки дорожнього руху Військової служби правопорядку у ЗС України Міністерства оборони України.

До суб'єктів забезпечення безпеки дорожнього руху, що не мають публічно-владних повноважень, можна віднести власників дорожньої техніки, учасників дорожнього руху, а також установи, підприємства та організації будь-якої форми власності, діяльність яких пов'язана з попередженням причин аварійності та зниженням тяжкості наслідків ДТП. Зокрема, серед таких суб'єктів слід зазначити:

- а) учасників дорожнього руху – водіїв та пасажирів транспортних засобів, пішоходів, погоничів тварин та велосипедистів;
- б) власників транспортних засобів – фізичних та юридичних осіб;
- в) підприємства-виробників автомобілів та інших колісних транспортних засобів, деталей, частин, вузлів та агрегатів до них;
- г) підприємства, що надають послуги з технічного обслуговування, переобладнання, перевірки технічного стану та ремонту автомобілів та інших колісних транспортних засобів;
- д) власників автомобільних доріг; е) державні, комунальні та приватні підприємства, які здійснюють проектування, виготовлення (будівництво), обладнання, експлуатацію, обслуговування чи ремонт автомобільних доріг;
- е) підприємства, що надають послуги з перевезень пасажирів та вантажів автомобільним транспортом; ж) підприємства, що надають послуги з паркування автомобілів; з) підприємства, що надають послуги з евакуації транспортних засобів; и) навчальні заклади з підготовки водіїв; і) медичні установи, які надають допомогу постраждалим у ДТП, здійснюють взаємодію з органами державної влади щодо проведення медичних оглядів водіїв та кандидатів у водії, організаційно та методично забезпечують таку діяльність; ї) страхові організації, що здійснюють страхування у сфері дорожнього руху ризиків, пов'язаних з ДТП, та координацію такої діяльності; к) громадські організації з захисту прав водіїв та власників автотранспортних засобів, пропаганди безпеки дорожнього руху та сприяння організації перевезень (Всеукраїнська спілка автомобілістів, Міжнародна спілка автомобільного транспорту (IRU), Асоціація міжнародних автомобільних перевізників України, Союз перевізників України, Професійна спілка таксистів України та інші); л) громадські організації з автомобільного спорту та мотоспорту (Автомобільна Федерація України (FAU) та її місцеві осередки, автомобільні спортивні клуби, мотоклуби).

Верхню ланку у державній системі забезпечення безпеки дорожнього руху займає Верховна Рада України як єдиний орган законодавчої влади в Україні. З цього приводу найбільш суттєвими бачаться ті положення ст. 85 Конституції України, що закріплюють повноваження українського парламенту щодо прийняття законів, затвердження та внесення змін до Державного бюджету України, визначення засад внутрішньої та зовнішньої політики, зокрема, у сфері дорожнього руху та його безпеки, затвердження загальнодержавних програм економічного та науково-технічного розвитку, охорони довкілля.

У прийняттю Верховною Радою Закону України «Про дорожній рух» від 30.06.1993р. закладено правові засади дорожнього руху та діяльності щодо створення безпечних та комфортних умов для його учасників, визначено загальні права та обов'язки суб'єктів забезпечення безпеки дорожнього руху – учасників дорожнього руху, міністерств, інших центральних органів державної виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань, підприємств, установ і організацій.

До розробки проектів законодавчих актів у сфері безпеки дорожнього руху можуть залучатися Комітети Верховної Ради України: з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності, з питань транспорту і зв'язку, з питань фінансів і банківської діяльності та ін.. Адміністративно-правовий статус Президента України

дозволяє також віднести його до числа суб'єктів забезпечення безпеки дорожнього руху та визначити його місце у державній системі забезпечення безпеки дорожнього руху.

Так, на виконання законів, що регулюють питання дорожнього руху та забезпечення його безпеки, на підставі ч.3 ст.106 Конституції України глава держави видає укази і розпорядження. В якості прикладів таких нормативних актів можна назвати Розпорядження Президента України №322/2002-рп від 21.09.2002р. «Про додаткові заходи щодо забезпечення безпеки дорожнього руху»; Указ Президента України №1398 від 12.11.2004р. «Про заходи щодо забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні»; Розпорядження Президента України №1289/2005-рп від 19.12.2005р. «Про невідкладні заходи щодо забезпечення безпеки дорожнього руху», Указ Президента України №1121/2007 від 20.11.2007р. «Про невідкладні заходи із забезпечення безпеки дорожнього руху». Ці документи є обов'язковими для виконання на території України, ними мають керуватися у своїй діяльності Кабінет Міністрів України та інші суб'єкти забезпечення безпеки дорожнього руху.

Кабінет Міністрів України як суб'єкт забезпечення безпеки дорожнього руху, що має статус вищого органу у системі органів державної виконавчої влади. Кабінет Міністрів України визначає повноваження органів виконавчої влади, формує державні органи управління у сфері дорожнього руху та здійснює керівництво їх діяльністю. Постановою Кабінету Міністрів України №388 від 29.03.2006р. при уряді створено Координаційну раду з питань безпеки дорожнього руху. У відповідності до Положення, затвердженого зазначеною постановою, до посадового складу Координаційної ради включено керівників та заступників керівників міністерств та відомств, керівників недержавних організацій, діяльність яких безпосередньо пов'язана з забезпеченням безпеки дорожнього руху.

Координаційній раді з питань безпеки дорожнього руху надано повноваження щодо розробки та внесення на розгляд Кабінету Міністрів України і центральних органів виконавчої влади пропозицій стосовно формування та реалізації державної політики, поліпшення діяльності органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій з питань забезпечення безпеки дорожнього руху;

Закон України «Про дорожній рух» містить положення про те, що міністерства та інші центральні органи державної виконавчої влади у межах своєї компетенції забезпечують безпеку дорожнього руху, несуть відповідальність за виконання державних і галузевих програм у сфері дорожнього руху, видають нормативні акти про дорожній рух, що не суперечать законодавству про дорожній рух, сприяють підприємствам, установам та організаціям, що входять до їх складу, у здійсненні заходів, спрямованих на забезпечення безпеки дорожнього руху.

Міністерство інфраструктури України та Державна інспекція України з безпеки на наземному транспорті, є головними суб'єктами у системі центральних органів виконавчої влади з питань реалізації державної політики у сфері автомобільного транспорту та забезпечення безпеки руху.

На нашу думку виникла потреба щодо удосконалення адміністративно-правового статусу Міністерства інфраструктури України суб'єкта забезпечення БДР шляхом прийняття нового статутного положення. На сьогодні доволі складно розмежувати компетенції Міністерства і Державної інспекції України з безпеки на наземному транспорті, яка створена згідно з Указом Президента України від 06.04.2011р. №387/2011. Новостворена інспекція часткова отримала повноваження ліквідованих державних органів, а саме Державної адміністрації автомобільного транспорту та Головної державної інспекції на автомобільному транспорті.

Певних змін зазнав адміністративно-правовий статус ще одного суб'єкта забезпечення БДР – Державної служби автомобільних доріг України, яку Указом Президента України від 06.02.2011 №370/2011 перейменовано у Державне агентство автомобільних доріг України [2]. Саме цей центральний орган державної виконавчої влади на сьогодні здійснює державне управління у сфері дорожнього господарства, а його діяльність спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра інфраструктури України.

Укравтодору надано повноваження щодо реалізації державної політики у сфері дорожнього господарства; управління автомобільними дорогами загального користування; організації ремонту, реконструкції та ін..

Основний об'єм своїх контрольно-наглядових повноважень у сфері дорожнього господарства, покладено на Державну інспекцію України з безпеки на наземному транспорті.

У сфері забезпечення безпеки дорожнього руху одним з головних суб'єктів забезпечення безпеки дорожнього руху визначається Міністерство внутрішніх справ України.

На підставі Положення про МВС України, Закону України «Про міліцію» та Кодексу України про адміністративні правопорушення Міністерство внутрішніх справ здійснює цілий ряд повноважень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. Організовує інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів внутрішніх справ, реєстрацію та облік автомобілотранспортних засобів, приймання іспитів на право керування транспортними засобами і видачу відповідних документів, запобігання забрудненню повітря, водойм транспортними засобами та сільськогосподарською технікою, здійснює контроль за утриманням у належному технічному стані та чистоті доріг, вулиць, майданів.

Спеціальним підрозділом Міністерства внутрішніх справ України, який забезпечує реалізацію більшої частини зазначених повноважень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, є Державна автомобільна інспекція (далі – ДАІ). Деякі автори розглядають окремо адміністративно-наглядові повноваження ДАІ [3,

С.21], хоча адміністративно-правовий статус цього суб'єкта передбачає нерозривно пов'язані з наглядовою діяльністю права й обов'язки щодо контролю та регулювання дорожнього руху. Затверджене Постановою Кабінету Міністрів України №341 від 14.04.1997р. Положення про Державтоінспекцію [4] передбачає серед напрямів її діяльності участь у розробленні проектів законів та інших нормативних актів і документів, у тому числі правил, норм та стандартів, державних і регіональних програм забезпечення безпеки дорожнього руху і його учасників; узагальнення практики застосування законодавства з питань забезпечення безпеки дорожнього руху; організацію дорожнього руху; визначення основних вимог щодо організації, регулювання і керування дорожнім рухом; виготовлення і застосування технічних засобів та автоматизованих систем керування дорожнім рухом, та цілий ряд інших повноважень.

Відповідно до вимог Закону України «Про дорожній рух», ДАІ погоджує проекти на будівництво, реконструкцію і ремонт автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів, а також автозаправних станцій, станцій технічного обслуговування автомобілів, автостоянок, комплексів дорожнього сервісу та інших споруд; погоджує проекти конструкцій транспортних засобів у частині дотримання вимог щодо забезпечення безпеки дорожнього руху, бере участь у випробуванні і прийманні зразків нових конструкцій транспортних засобів тощо.

Як правоохоронний орган, Державтоінспекція виконує обов'язки щодо забезпечення безпеки учасників дорожнього руху, захисту їх прав та законних інтересів; виявлення та вжиття заходів до попередження і припинення адміністративних правопорушень Правил дорожнього руху. Зокрема, ДАІ забезпечує розгляд певної категорії справ про такі порушення; здійснює профілактику правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху та серед його учасників, вносить до центральних і місцевих органів виконавчої влади та організацій подання про необхідність усунення причин і умов, що сприяють вчиненню таких правопорушень, забезпечує внесення відомостей про пригоди, загиблих і потерпілих у них осіб до єдиної централізованої бази даних, тощо.

Крім того, Державтоінспекція веде автоматизований облік, накопичення, оброблення та використання даних про транспортні засоби, що підлягають державній реєстрації органами Державтоінспекції; контролює внесення обов'язкових платежів власниками транспортних засобів; забезпечує організацію та контролює підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації водіїв транспортних засобів, веде облік та атестацію суб'єктів такої діяльності та інше.

Положеннями прийнятої у відповідності до вимог ст.11 Закону України «Про дорожній рух» Постанови Кабінету Міністрів України №227 від 05.04.1994р. [5] передбачено створення служб безпеки дорожнього руху у складі міністерств, інших центральних органів державної виконавчої влади, підприємств, їх об'єднань, установ і організацій, що мають транспортні засоби. Саме на ці підрозділи покладено обов'язки щодо проведення заходів, спрямованих на запобігання дорожньо-транспортним пригодам за участю службового транспорту.

Місцеві органи державної виконавчої влади, взаємодіючи з органами місцевого самоврядування та іншими суб'єктами публічної влади, сьогодні також займають одну з вузлових позицій у державній системі забезпечення безпеки дорожнього руху [6]. Компетенція місцевих державних адміністрацій як суб'єктів забезпечення безпеки дорожнього руху закладено в Законі України «Про дорожній рух».

Виконання широкого обсягу повноважень у сфері безпеки дорожнього руху організаційно забезпечується відповідними структурними підрозділами місцевих державних адміністрацій.

Відповідно до п.9 ст.39 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», п.43 Типового регламенту місцевої державної адміністрації, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України №2263 від 11.12.1999р. [7], для сприяння здійсненню повноважень місцевої держадміністрації можуть бути утворені консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи (ради, колегії, робочі групи), служби та комісії. Прикладом таких допоміжних органів є Координаційні ради з питань безпеки дорожнього руху, створені при місцевих державних адміністраціях на виконання Розпорядження Президента України №1289/2005-рп від 19.12.2005р. «Про невідкладні заходи щодо забезпечення безпеки дорожнього руху» [8].

Окремим напрямом діяльності місцевих державних адміністрацій щодо забезпечення безпеки дорожнього руху є здійснення нагляду за технічним станом тракторів, самохідних шасі, сільськогосподарських, дорожньо-будівельних машин та інших механізмів, що підлягають експлуатації на вулично-дорожній мережі загального користування. Положеннями ст.34 Закону України «Про дорожній рух» реєстрація такої техніки віднесена до відання Міністерства аграрної політики та продовольства України. На місцевому рівні завдання щодо реалізації державної політики у цій сфері покладено на інспекції державного технічного нагляду, які створені у складі обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій та підзвітні Міністерству аграрної політики та продовольства України.

Досить актуальним сьогодні є питання реалізації місцевими державними адміністраціями своїх повноважень щодо впорядкування руху транспортних засобів, які відносяться до категорії мопедів.

Досить широке коло повноважень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху передбачає й адміністративно-правовий статус органів місцевого самоврядування. Відповідно до положень Закону України «Про дорожній рух», до компетенції міської та районної ради та їх виконавчих органів у сфері безпеки дорожнього руху належить виконання вимог законодавства та рішень органів державної виконавчої влади про дорожній рух і його безпеку; розробка, затвердження та реалізація міських і районних програм розвитку дорожнього руху та його безпеки; формування міських і районних фондів для фінансування програм і окремих заходів, спрямованих на розвиток дорожнього руху та його безпеки тощо.

Положеннями ст.30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» [9] до відання виконавчих органів міських, селищних та сільських рад віднесено затвердження маршрутів і графіків руху місцевого пасажирського транспорту незалежно від форм власності. Положеннями ст. 10 Закону України «Про дорожній рух» до компетенції власників транспортних засобів віднесено здійснення заходів щодо розвитку, експлуатації та утримання транспортних засобів; розвиток мережі навчальних закладів по підготовці та підвищенню кваліфікації водіїв транспортних засобів; організацію та здійснення заходів щодо медичного забезпечення безпеки дорожнього руху; організацію та здійснення заходів щодо захисту навколишнього природного середовища від шкідливого впливу транспорту; організацію та фінансування заходів, пов'язаних із профілактикою дорожньо-транспортного травматизму; вирішення питань експлуатації транспорту у надзвичайних ситуаціях.

Крім зазначених недержавних суб'єктів, певним адміністративно-правовим статусом у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху наділено й страхові організації [10]. Так, система страхування, завдяки якій стає можливою оптимізація процесу відшкодування збитків від ДТП шляхом перерозподілу коштів страхувальників, зазнає все більшого розвитку у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. Для України в останні роки найбільш суттєвим та перспективним з погляду підвищення безпеки дорожнього руху нововведенням у сфері страхування стало поступове впровадження засобів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. Досить поширеним на сьогодні є такий вид добровільного страхування майна, як КАСКО (від італ. casco – борт судна). Умовами страхування КАСКО охоплюються страхові ризики, які можуть бути безпосередньо пов'язані з ДТП, зокрема пошкодження чи знищення транспортного засобу, незаконне заволодіння транспортним засобом.

Таким чином, організації, що здійснюють страхування у сфері поведінки з транспортними засобами, реалізують один з напрямів забезпечення безпеки дорожнього руху – відшкодування збитків, що виникли внаслідок ДТП, а тому мають розглядатися безпосередньо як суб'єкти забезпечення БДР.

Провідну роль в організації та здійсненні взаємодії страхових організацій з Державною автомобільною інспекцією МВС та іншими органами державної влади щодо забезпечення безпеки дорожнього руху законодавцем відведено МТСБУ. Відповідно до положень Розділу IV Закону України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» [11], МТСБУ має статус об'єднання страховиків, які здійснюють діяльність щодо обов'язкового страхування цивільної відповідальності власників наземних транспортних засобів.

На МТСБУ покладено завдання щодо попередження ДТП, адже страховики як прибуткові організації повинні заздалегідь дбати про свої прибутки. Так, на підставі ст.43-1 Закону України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» з метою проведення попереджувальних заходів, спрямованих на підвищення безпеки дорожнього руху та зменшення кількості ДТП створено фонд попереджувальних заходів МТСБУ.

Також можливо визначити зміст загального адміністративно-правового статусу підприємств, установ та організацій усіх форм власності як суб'єктів забезпечення безпеки дорожнього руху. Так, відповідно до положень ст.12 Закону України «Про дорожній рух», ці суб'єкти розробляють і здійснюють заходи для забезпечення безпеки дорожнього руху, проводять у трудових колективах профілактичну роботу щодо дотримання вимог законодавства про дорожній рух, за згодою з первинними профспілковими організаціями включають до колективних договорів вимоги щодо форм впливу на членів трудового колективу у разі порушення ними обов'язків учасників дорожнього руху, встановлених чинним законодавством про дорожній рух.

Висновок. Як видно, адміністративно-правовий статус суб'єктів забезпечення безпеки дорожнього руху передбачає значну кількість досить різних за своїм змістом повноважень, що визначають високий потенціал існуючої системи суб'єктів забезпечення безпеки дорожнього руху. Саме тому вважаємо, що уточнення правового механізму реалізації таких повноважень є пріоритетним напрямом удосконалення організаційно-правових засад функціонування загальнодержавної системи забезпечення безпеки дорожнього руху та необхідною умовою налагодженої взаємодії її суб'єктів. Окремі питання механізму реалізації повноважень суб'єктів забезпечення безпеки дорожнього руху у формах адміністративно-процедурної та адміністративно-юрисдикційної діяльності будуть досліджені у наступних підрозділах.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Стахов А.И. Органы обеспечения безопасности как субъекты административного права/ А.И. Стахов// Вестник Московского университета МВД России. – 2007. – №2. – С.40-43.
2. Питання оптимізації системи центральних органів виконавчої влади: Указ Президента України від 06.02.2011 №370/2011// Офіційний вісник України. – 2011. – №29. – Ст.1219.
3. Стоцька М.М. Державна автомобільна інспекція як суб'єкт адміністративно-наглядової діяльності/ М.М. Стоцька// Науковий вісник Юридичної академії МВС. – 2005. – №4 (24). – С.20-26.
4. Про Положення про Державну автомобільну інспекцію Міністерства внутрішніх справ: Постанова Кабінету Міністрів України від 14.04.1997р. №341// Офіційний вісник України. – 1997. – №16. – С.52.

5. Про затвердження Положення про технічний огляд транспортних засобів Збройних Сил України: Наказ Міністра оборони України від 26.04.2010р. №218// Офіційний вісник України. – 2010. – №41. – Ст.1360.

6. Бурбело Б.Ю. Повноваження місцевих державних адміністрацій у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху/ Б.Ю. Бурбело// Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. – 2010. – №4 (51). – С.166-173.

7. Про затвердження Типового регламенту місцевої державної адміністрації: Постанова Кабінету Міністрів України від 11.12.1999р. №2263// Офіційний вісник України. – 1999. – №50. – С.77.

8. Про невідкладні заходи щодо забезпечення безпеки дорожнього руху: Розпорядження Президента України від 19.12.2005р. №1289/2005-рп// Офіційний вісник України. – 2005. – №51. – Ст.3190.

9. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997р.

№280/97-ВР// Відомості Верховної Ради України. – 1997. – №24. – Ст. 170.

10. Бурбело Б.Ю. Взаємодія страхових організацій та Державтоінспекції ВС України як чинник забезпечення безпеки дорожнього руху/ Б.Ю. Бурбело // Юридична Україна. – 2008. – №9. – С.23-28.

11. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів: Закон України від 01.07.2004р. №1961-IV// Відомості Верховної Ради України. – 2005. – №1. – Ст.1.

УДК 342.97.348.328

Р.Л.Сопільник

Львівський університет бізнесу та права

ЄДИНИЙ ДЕРЖАВНИЙ РЕЄСТР СУДОВИХ РІШЕНЬ

У статті проведений аналіз відкритості судових рішень.

Ключові слова: судові рішення, державний реєстр, судова практика, адміністрування реєстру, оприлюднення рішень.

В статье проведен анализ открытости судебных решений.

Ключевые слова: судебные решения, государственный реестр, судебная практика, администрирование реестра, обнародования решений.

In this paper the analysis of openness of court decisions.

Keywords: court decisions, state register, litigation, administration of the registry, public announcement.

З метою забезпечення відкритості діяльності судів загальної юрисдикції, прогнозованості судових рішень та сприяння однаковому застосуванню законодавства 22 грудня 2005 року був прийнятий Закон України «Про доступ до судових рішень», що набув чинності з 1 червня 2006 року.

Закон від 22.12.2005 року регулює відносини щодо забезпечення доступу до судових рішень (рішень, судових наказів, постанов, вироків, ухвал), ухвалених судами загальної юрисдикції, та ведення Єдиного державного реєстру судових рішень.

Кожен має право на доступ до судових рішень у порядку, визначеному законом. Особам, які беруть (брали) участь у справі, забезпечується доступ до судових рішень у їхній справі. Особи, які не беруть (не брали) участі у справі, мають право ознайомитися з судовим рішенням у повному обсязі, якщо воно безпосередньо стосується їхніх прав, свобод, інтересів чи обов'язків.

Постановка проблеми. Для доступу до судових рішень судів загальної юрисдикції Державна судова адміністрація України забезпечує ведення Єдиного державного реєстру судових рішень.

Єдиний державний реєстр судових рішень – база даних судових рішень, створена відповідно до Закону України «Про доступ до судових рішень» від 22 грудня 2005 року.

Судові рішення, внесені до Реєстру, є відкритими для безоплатного цілодобового доступу на офіційному веб-порталі судової влади України. Для реалізації права доступу до судових рішень, внесених до Реєстру, користувачу надаються можливості пошуку, перегляду, копіювання та роздрукування судових рішень або їхніх частин. Будь-які обмеження права вільного користування офіційним веб-порталом судової влади України не допускаються, крім випадків, визначених законом.

Виклад основного матеріалу. Доступ до тексту документів здійснюється через мережу Інтернет за адресою: reestr.court.gov.ua. До Реєстру включаються всі судові рішення судів загальної юрисдикції. Порядок ведення Реєстру затверджується Кабінетом Міністрів України. Аналіз судової практики є невід'ємною складовою роботи юриста. Одним з найпопулярніших джерел її пошуку вже декілька років є ЄДРСР. До реєстру включаються усі судові рішення судів загальної юрисдикції. Для практикуючих юристів єдина база